

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА ПОЛІТОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2019 р.

ПОЛІТОЛОГІЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

091 – Біологія, 205 – Мисливське господарство, 017 – Фізична культура і спорт,
014 – Середня освіта

освітньо-професійні програми «Біологія», «Мисливське господарство»,
«Фітотехнології та фітодизайн», «Середня освіта (українська мова та література)»,
«Середня освіта (фізична культура)»

Укладач: Мальована Юлія Геннадіївна, к.політ.н., доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від "29" серпня 2019 р.

Завідувач кафедри _____

Є.Г. Цокур

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від "29" серпня 2019 р.

Голова науково-методичної ради
факультету _____

О.С. Маліновська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0203 – «Гуманітарні науки»	Нормативна	
Розділів – 2	Напрямок підготовки 6.020303 – «Українська мова та література», «Мова та література (російська)», «Переклад (польська та болгарська мови)»	Цикл соціально-гуманітарної підготовки	
Загальна кількість годин - 72		Рік підготовки:	
		4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Рівень вищої освіти: бакалаврський	Лекції	
		12 год.	
		Семінарські	
		12 год.	
		Самостійна робота	
		48 год.	
		Вид підсумкового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: сформуванню у студентів уявлення про світ політичного, його сутність і зміст, виробити навички аналізу особливостей функціонування політичної сфери суспільства, що досягається шляхом набуття базових знань з історії політичної думки, теорії політичної науки та прикладної політології.

Завдання курсу: ознайомити з основними поняттями та категоріями політичної науки, спеціально-науковими теоретичними та прикладними методами пізнання, принципами та механізмами розвитку та функціонування політичної системи, особливостями процесу інституціоналізації політичних відносин в Україні тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. Історію зародження і розвитку політичного знання.
2. Засвоїти теоретичні уявлення про політичну сферу як сукупність інститутів і впорядкованих відносин, яка таким чином виступає як системне утворення.
3. Наукові підходи до аналізу сучасних проблем політичного життя.
4. Принципи розвитку та функціонування політичних систем світу та України.
5. Типи сучасних держав, види політичних конфліктів, сучасних політичних лідерів та ін.
6. Особливості та умови формування політичної свідомості та культури.
7. Специфіку та різновиди партійних та виборчих систем.

вміти:

1. Використовувати отримані знання на практиці.
2. Застосовувати набуті знання для аналізу політичного простору та його основних складових елементів.
3. Визначати актуальні проблеми розвитку політичної сфери суспільства на сучасному етапі.
4. Проявляти власну політичну позицію у різних формах політичної участі та використовувати набуті знання на практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ I. Формування та інституціоналізація політичної науки. Основні категорії політичної науки.

- Тема 1.** Політика як соціальне явище.
Тема 2. Політологія як наука і навчальна дисципліна.
Тема 3 . Історія та становлення світової політичної думки.
Тема 4 . Влада як центральний елемент політики.
Тема 5 . Політична система суспільства.
Тема 6. Політичні режими.
Тема 7. Держава як основний політичний інститут.
Розділ II. Праксеологічний аспект політологічного знання.
Тема 1 . Правова держава та громадянське суспільство.
Тема 2. Політичні партії та партійні системи у сучасному світі.
Тема 3 . Політична свідомість та політичні ідеології.
Тема 4. Вибори та виборчі системи.
Тема 5. Політична культура. Політична соціалізація.
Тема 6. Політичні еліти та політичне лідерство.
Тема 7. Політичні конфлікти та політичні кризи.
Тема 8. Політична модернізація.
Тема 9. Розвиток сучасних міжнародних відносин.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
		л	сем.	сам.роб.		л	сем.	сам.роб.	
				ІЗ.				ІЗ.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Розділ 1. Формування та інституціоналізація політичної науки.									
Основні категорії політичної науки.									
Тема 1. Політика як соціальне явище.	4		2	2	-				
Тема 2. Політологія як наука і навчальна дисципліна.	4	2		2	-				
Тема 3 . Історія та становлення світової політичної думки.	6			6	-				
Тема 4. Влада як центральний елемент політики.	6	2		4	-				
Тема 5. Політична система суспільства.	4		2	2	-				
Тема 6. Політичний режим.	4	2		2	-				
Тема 7. Держава як основний політичний інститут.	6		2	4	-				
Разом за розділом 1	34	6	6	22	-				
Розділ 2. Праксеологічний аспект політологічного знання.									
Тема 1. Правова держава та громадянське суспільство.	4		2	2	-				
Тема 2. Політичні партії та партійні системи у сучасному світі.	4		2	2	-				
Тема 3. Політична свідомість та політичні ідеології.	4		2	2	-				
Тема 4. Вибори та виборчі системи.	4	2		2	-				
Тема 5. Політична культура.	4	2		2	-				

Політична соціалізація.										
Тема 6. Політичні еліти та політичне лідерство.	4	2		2	-					
Тема 7. Політичні конфлікти та політичні кризи.	6			6	-					
Тема 8. Політична модернізація.	4			4						
Тема 9. Розвиток сучасних міжнародних відносин.	4			4	-					
Разом за розділом 2	38	6	6	26	-					
Усього годин	72	12	12	48	-					

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політологія як наука і навчальна дисципліна.	2	
2	Влада як центральний елемент політики.	2	
3	Політичний режим	2	
4	Вибори та виборчі системи.	2	
5	Політична культура. Політична соціалізація.	2	
6	Політичні еліти та політичне лідерство.	2	
Разом		12	

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політика як соціальне явище.	2	
2	Політична система суспільства.	2	
3	Держава як політичний інститут.	2	
4	Правова держава та громадянське суспільство.	2	
5	Політичні партії та партійні системи у сучасному світі.	2	
6	Політична свідомість та політичні ідеології	2	
Разом		12	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Політика як соціальне явище.	2	
2	Політологія як наука і навчальна дисципліна.	2	
3	Історія та становлення світової політичної думки.	6	
4	Влада як центральний елемент політики.	4	
5	Політична система суспільства.	2	
6	Політичний режим.	2	
7	Держава як основний політичний інститут.	4	
8	Правова держава та громадянське суспільство.	2	
9	Політичні партії та партійні системи у сучасному світі.	2	
10	Політична свідомість та політичні ідеології.	2	
11	Вибори та виборчі системи.	2	
12	Політична культура. Політична соціалізація.	2	
13	Політичні еліти та політичне лідерство.	2	
14	Політичні конфлікти та політичні кризи.	6	

15	Політична модернізація.	4	
16	Розвиток сучасних міжнародних відносин.	4	
Разом		48	

8. Види контролю і система накопичення балів

1. Участь у семінарському занятті шляхом підготовки повноцінної відповіді на питання з використанням наукової літератури – від 1 до 6 балів.
2. Робота на лекції: ведення конспекту, відповіді на питання, які виникають під час проведення лекції – 1 бал.
3. Доповнення на семінарському занятті – до 1 балу.
4. Написання тестових завдань наприкінці кожної атестації – 6 балів (кожне питання оцінюється в 0,5 бали).

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 6-5 балів – чітка повна змістовна відповідь на питання, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 4 бали – все вище перелічене, але за відсутності авторської позиції;
- 3 бали - поверхневий виклад матеріалу;
- 2 бали – змістовне доповнення;
- 1 бал – коротке доповнення.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі.

Оцінювання екзамену:

- 10 балів – аналіз політичного конфлікту;
- 10 балів – практична індивідуальна робота;
- 10 балів – теоретичне питання;
- 10 балів – теоретичне питання.

Розподіл балів, які отримують студенти.

Поточне тестування та самостійна робота				Сума	
Атестація 1		Атестація 2		Іспит	
Форми роботи	К-ть балів	Форми роботи	К-ть балів		
1. Робота на лекції: конспект, відповіді на питання, які виникають під час проведення лекції	3	1. Робота на лекції: конспект, відповіді на питання, які виникають під час проведення лекції	3		6
2. Доповнення на семінарі	3	2. Доповнення на семінарі	3		6
3. Повноцінна відповідь на семінарі	18	3. Повноцінна відповідь на семінарі	18		36
4. Складання тестових завдань	6	4. Складання тестових завдань	6		12
Разом	30	Разом	30		60
				40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна

- Гелей С. Політологія: Навч. посібник / С. Гелей, С. Ругар. – К.: Знання, 1999. – 427 с.
- Горлач М. І. Політологія: наука про політику : підручник / М.І. Горлач, В.Г. Кремень. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 840 с.
- Дегтярев А. А. Основы политической теории: учеб. пособие / А. А. Дегтярев; Ин-т «Открытое общество». – М. : Высшая школа, 1998. – 239 с.
- Дробінка І. Г. Політологія : Навч.посібник для вузів / І. Г. Кришталь, Т. М. Підгорецький, Ю. В. Дробінка. – К. : Центр уч.літ., 2007. – 292 с.
- Конституція України. – К.: Фактор, 2012. – 144 с.
- Нариси з української політології (1819-1991): посібник / В. А. Потульніцький. - К. : Либідь, 1994. - 319 с.
- Основи теоретичної та практичної політології: підручник / В. Бебик. - К. : МАУП, 1994. – 121 с.
- Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку: монографія / Редкол.: Ф. М. Рудич (голова) та ін.; Кол. авт.: І. Ф. Курас, Ф. М. Рудич, А. М. Пойченко та ін. - К. : Парлам. вид-во, 1998. - 350 с.
- Політологія. Навчально-методичний комплекс: підручник / За ред. Ф.М. Кирилюка. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 697 с.
- Політологія : Підручник / За ред. О В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – 3-тє вид., перероб. доп. – К. : Академія, 2006. – 568 с.
- Порівняльні політичні системи сучасності : навч. посіб. / С. С. Троян; Рівнен. ін-т слов'язнознавства. Київ. славист. ун-ту. – К. : НМЦВО, 2003. – 266 с.
- Соловьев А. И. Политология: Политическая теория. Политические технологии: учеб. для студентов вузов / А. И. Соловьев. – М. : Аспект-Пресс, 2001. – 559 с.
- Шляхтун П.П. Політологія. Історія та теорія: Підручник / П. П Шляхтун. – К. : Знання, 2010. – 500 с.
- Юрій М. Ф. Політологія : Підручник / М. Ф. Юрій. – К. : Дакор:КНТ, 2005. – 416 с.

Додаткова

- Алмонд Г. А., Верба С. Гражданская культура и стабильность демократии / Г. А. Алмонд, С. Верба // Политические исследования. 1992. - № 4. - С. 122-135.

2. Ануфриев Е. А. Политическая социализация личности как проблема современной политологии / Ануфриев Е. А. // Вестник Московского университета. Серия 18. Социология и политология. 1997. - № 3. - С. 34-35.
3. Бойчук М. А. Влада і громадянське суспільство: механізми взаємодії / М. А. Бойчук. – К. : Атлант ЮЕмСі, 2007. – 208 с.
4. Гаєвський Б. А. Сучасна українська політологія : навчальний посібник / Б. А. Гаєвський. – К. : МАУП, 1999. – 268 с.
5. Дюверже М. Политические партии / М. Дюверже. Пер. с франц. – 3-е изд. – М. : Академический проспект, 2005. – 544 с.
6. Єрмаков П. Етнополітичний конфлікт: специфіка його прояву та розв'язання у тоталітарних і демократичних системах / П. Єрмаков // Політичний менеджмент. - 2007. – № 1(22). – С. 100-107.
7. История политических и правовых учений: учебник / Ред. В. С. Нерсесянц. - М. : ИНФРА-М, 1997. - 727 с.
8. Кіс Т. Виборчі системи та їхні політичні наслідки / Т. Кіс // Нова політика. – 1996. - № 2. - С. 22-33.
9. Кузнецов И. И. Парадигма транзитологии (плюсы и минусы объяснительной концепции переходного периода) / И. И. Кузнецов // Общественные науки и современность. - 2000. - № 5. – С. 46-51
10. Мацієвський Ю. Між авторитаризмом і демократією: політичний режим після «помаранчевої революції» / Ю. Мацієвський // Політичний менеджмент. - 2006. – № 5. – С. 18-32.
11. Обушний М. І. Політологія : Довідник / М. І. Обушний, А. А. Коваленко, О. І. Ткач / За ред. М. І. Обушного. – К. : Довіра, 2004. – 600 с.
12. Основи політології: навч. посіб. / А. Ю. Брегеда. - К. : КНЕУ, 1997. - 322 с.
13. Політичні структури та процеси в сучасній Україні: політологічний аналіз: монографія / Редкол.: Ф. М. Рудич (голова) та ін.; Кол. авт.: Ф. М. Рудич (кер.), В. Б. Безверхий, А. М. Пойченко та ін. - К. : Наук. думка, 1995. - 266 с.
14. Політологія. Кінець ХІХ- перша половина ХХ ст. : хрестоматія. - Львів : Світ, 1996. - 797 с.
15. Політологія: терміни, поняття, персоналії, схеми, таблиці : Навч.словник-довідник для студентів / Уклад.:В. М. Піча, Н. М. Хома; Наук. ред. В. М. Пічі. – К. : Каравелла, 2000. – 320с.
16. Прикладна політологія : навч. посібник / за ред. В. П. Горбатенка. – К. : Академія, 2008. – 472 с.
17. Пробийголова Н. Політична соціалізація як фактор впливу еліти на електоральну активність молоді / Н. Пробийголова // Політичний менеджмент. Спеціальний випуск. - 2006. – № 1. – С. 206-214.
18. Рудич Ф. Політичний режим і народовладдя: спроба політологічного аналізу / Ф. Рудич // Політичний менеджмент. - 2010. – № 2(41). – С. 3-16.
19. Череватий С. Політична ідеологія як складова суспільної свідомості / С.Череватий // Політичний менеджмент. - 2010. – № 3 (42). – С. 51-57.
20. Чувардинський, О. Історична рефлексія поняття «громадянське суспільство» та його філософська еволюція / О. Чувардинський // Політичний менеджмент. - 2006. – № 3(18). – С. 69-75.

Інформаційні ресурси

1. Библиотека Гумер – гуманитарные науки [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.gumer.info/>.
2. Библиотека Михаила Грачева [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://grachev62.narod.ru/>.
3. Діалог.UA – незалежний інформаційно-аналітичний ресурс [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://dialogs.org.ua/>.

4. Кирилюк М. Ф. Новітня політологія : навчальний посібник рекомендований МОН України [Електронний ресурс] / М. Ф. Кирилюк. – Режим доступу: <http://www.culonline.com.ua/index.php?newsid=185>
5. Наукова електронна бібліотека eLIBRARY.RU бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://elibrary.ru/defaultx.asp>.
6. Політологія: Всеукраїнська електронна бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://youalib.com/>.
7. Політологія: Онлайн бібліотека [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/>.
8. Рубрика: Библиотека политолога [Электронный ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ipolitics.ru/articles/library/index.shtml>.
9. Студентська електронна бібліотека «ЧИТАЛКА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://chitalka.info/>.
10. Український центр політичного менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.politik.org.ua/>.
11. Эндрейн Чарльз Р. Сравнительный анализ политических систем [Электронный ресурс] / Чарльз Р. Эндрейн. – Режим доступу: http://www.libma.ru/politika/sravnitelnyi_analiz_politicheskikh_sistem/p2.php

Погоджено _____
відділ з навчальної роботи
« _____ » _____

